

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ

Ірина Чугаєва

●

ХІІ МІЖНАРОДНА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВА АРХЕОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «СЕРЕДНЬОВІЧНІ СТАРОЖИТНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ»

12–14 квітня 2013 р. в Інституті історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка відбулася ХІІ Міжнародна студентська наукова археологічна конференція «Середньовічні старожитності Центрально-Східної Європи», яка вже стала науковою традицією. Її організаторами в черговий раз виступили Інститут історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського і Центр археології та стародавньої історії Північного Лівобережжя Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка, а також Інститут археології НАН України.

Це – чи не єдина Міжнародна студентська археологічна конференція такого масштабу на пострадянському просторі. Членами її оргкомітету є не лише викладачі та науковці Інституту історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка (голова оргкомітету – к.і.н., доцент Володимир Петрович Коваленко), але й студенти зазначеного університету. За 12 років у конференції взяло участь більше тисячі учасників, деякі з них уже стали не лише її випускниками, але й кандидатами історичних наук.

Цього року в студентській науковій археологічній конференції взяли участь більше 80 учасників – це студенти, магістранти та аспіранти, а також учні загальноосвітніх шкіл. З них 17 – є студентами Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка, 27 студентів та аспірантів представляли вищі навчальні заклади та академічні установи України – Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Львівський національний університет імені Івана Франка, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Маріупольський державний університет, Національний університет «Львівська Політехніка», Інститут археології НАН України, Інститут народознавства НАН України, 11 учасників були представниками Білорусі з Інституту історії НАН Білорусі, Білоруського державного університету, Гомельського державного університету імені Ф. Скорини та Могильовського державного університету імені А. А. Кулешова, 35 – з російських вищих навчальних закладів та наукових установ: Інституту археології РАН, Санкт-Петербурзького державного університету, Білгородського державного національного дослідницького університету, Брянського державного університету імені академіка І. Г. Петровського, Брянського філіалу НОУ ВПО Мос-

---

© Чугаєва Ірина Костянтинівна – кандидат історичних наук, асистент кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка.

ковський психолого-соціальний університет, Воронежського державного університету і Тульського державного педагогічного університету імені Л. М. Толстого, один доповідач – з Йоркського університету (Великобританія) та один – з Познанського університету імені А. Міцкевича (Польща). До початку роботи конференції було видано черговий збірник її матеріалів – «Середньовічні старожитності Центрально-Східної Європи».

На відкритті пленарного засідання конференції 12 квітня 2013 р. з вітальним словом виступили перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи Чернігівського національного університету імені Т. Г. Шевченка професор В. О. Дятлов, директор Інституту історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського Чернігівського національного університету імені Т. Г. Шевченка О. Б. Коваленко, доцент, завідувач кафедри соціокультурного сервісу, географії й туризму Тульського державного педагогічного університету імені Л. М. Толстого С. М. Маркова, виконавчий директор спільного з Інститутом археології РАН науково-освітнього центру комплексного вивчення Середнього Подесення в НДІ фундаментальних і прикладних досліджень Брянського державного університету імені академіка І. Г. Петровського, професор Російської Академії природознавства А. А. Чубур, голова оргкомітету конференції, директор Центру археології та стародавньої історії Північного Лівобережжя Чернігівського національного університету імені Т. Г. Шевченка, доцент В. П. Коваленко та директор Чернігівського обласного історичного музею імені В. В. Тарновського С. Л. Лаєвський.

На пленарному засіданні свої наукові розвідки презентували 4 учасники із Білорусі та України – це Олександр Меркуль (Гомель) з доповіддю «Этнокультурное развитие междуречья Днепра и Десны в X–XIII вв. (к вопросу о христианизации Черниговской земли)», Кирило Капустін (Київ) зі статтею «Кераміка післямонгольського часу з Городська (за матеріалами розкопок 1946–1958 рр.)», Тетяна Полочанська (Чернігів) з доповіддю «До питання про ступінь християнізації населення міських та сільських поселень Чернігово-Сіверської землі» та Маргарита Гарига (Чернігів) зі статтею «Аналіз черепа з «Поховання нареченої» в руїнах Церкви Живоначальної Трійці в Батурині (описові ознаки)».

Після пленарного засідання учасники конференції відвідали Чернігівський обласний історичний музей, де презентувалися археологічні роботи Батуринської (керівник – старший науковий співробітник ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка Ю. М. Ситий), Любецької (керівник археологічної експедиції – к.і.н., доцент кафедри історії та археології України ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка О. М. Веремейчик), Новгород-Сіверської (співкерівник робіт – к.і.н., доцент кафедри всесвітньої історії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя І. С. Кедун), Виповзівської (керівник – к.і.н., старший викладач кафедри історії та археології України ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка В. М. Скороход) археологічних експедицій. Відбулося відкриття виставки нових археологічних матеріалів з Чернігівщини.

13 квітня 2013 р. були проведені засідання трьох секцій. Перша – «Старожитності Центрально-Східної Європи I тисячоліття» (керівник секції – старший науковий співробітник Центру археології та стародавньої історії Північного Лівобережжя імені Д. Я. Самоквасова ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка О. В. Терещенко), до якої була включена 21 доповідь, друга – «Проблеми розвитку середньовічного суспільства та археологічні старожитності IX–XIII ст. Центрально-Східної Європи» (керівник – к.і.н., старший викладач кафедри історії та археології України ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка В. М. Скороход), що налічувала 31 доповідь (вона традиційно найбільша), та третя – «Старожитності XIV–XVIII ст. Центрально-Східної Європи» (керівник – заступник директора Центру археології та стародавньої історії Північного Лівобережжя імені Д. Я. Самоквасова ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка Ю. М. Ситий) з 24 доповідями. Усі три секції працювали паралельно. Доповіді були присвячені не лише археологічним матеріалам, але й історії, історіографії, джерелознавству; розглядалися проблеми етнології, нумізматики й антропології епохи середньовіччя. Після секційних засідань було підбито підсумки роботи конференції, де відзначено іменними грамотами та сувенірами найкращі доповіді на кожній секції.

Завершилися роботи конференції 14 квітня 2013 р., для її учасників була організована екскурсія по місту Чернігову.

Наступного року XIII Міжнародна студентська наукова археологічна конференція «Середньовічні старожитності Центрально-Східної Європи» відбудеться 11–13 квітня 2014 р. Усі учасники конференції отримали запрошення до участі в ній.